

Ahmed RM, Highton-Williamson E, Cag J, et al. Lipid metabolism and survival across the frontotemporal dementia-amyotrophic lateral sclerosis spectrum: relationships to eating behavior and cognition. *J Alzheimers Dis* 2018; 61(2): 773-783.

In deze studie werden de relaties tussen de vetstofwisseling, BMI¹ en eetgedrag langs het ALS-FTD spectrum² onderzocht en de effecten op wijzigingen in de lipiden(vet)waarden op de levensverwachting.

De deelnemers waren 37 mensen met ALS, 15 met ALS-plus, 13 met ALS-FTD, 31 met FTD en 32 controlepersonen. De verzorgers van de patiënten vulden de vragenlijsten in. Cognitieve tests werden uitgevoerd, bloed werd afgenomen en de BMI vastgesteld.

De groepen ALS-plus, ALS-FTD en FTD hadden een hogere BMI dan de groep ALS en de controlegroep. Op groepsniveau werden er geen verschillen gevonden tussen de totaal cholesterol waarden en de LDL-cholesterolwaarden³. De HDL-cholesterolwaarden waren bij de controlegroep hoger dan bij de vier patiëntengroepen. De triglyceridenwaarden⁴ en de cholesterol ratio⁵ waren bij de controlegroep lager dan bij de patiëntengroepen.

De vragenlijst over veranderingen in eetgedrag over de afgelopen zes maanden scoorde het hoogst bij de groepen ALS-FTD en FTD. De scores over alle onderwerpen: slikken, eetlust, eetgewoonten, voedselvoorkeur en ander oraal gedrag, waren het laagst bij de ALS-groep. De voedselinname per 24 uur was het hoogst bij de groepen ALS-FTD (2614 kcal) en FTD (2318 kcal) ten opzichte van de controlegroep (1589 kcal). De groep ALS (1927 kcal) verschilde niet veel van de groep ALS-plus (1831 kcal). De groepen ALS-FTD en FTD aten meer koolhydraten en suiker in vergelijking met de andere groepen. De vier patiëntengroepen aten meer vet, vooral verzadigd vet, dan de controlegroep. Uit de analyses bleek dat een lagere totaal cholesterol waarde een voorspeller was voor een kortere levensverwachting. De triglyceridenwaarde had geen effect op de levensverwachting, evenmin als de BMI en de vet-inname.

De onderzoekers vonden zowel stabiele als meer variabele veranderingen in de vetstofwisseling langs het ALS-FTD spectrum, met hogere totaal cholesterolwaarden gerelateerd aan een langere levensverwachting. Deze veranderingen lijken te ontstaan door variaties in eetgedrag, inname van kcal en vet, en het onderliggende neurodegeneratieve proces.

Toekomstig onderzoek kan mogelijk uitwijzen of wijziging van de lipidenwaarden de progressie kan vertragen en de levensverwachting kan verbeteren.

¹ BMI is Body Mass Index, een getal dat aangeeft of er sprake is van een gezond, te hoog of te laag gewicht.

² ALS en FTD (fronto-temporale dementie) zijn verwant. Bij 30-50% van de mensen met ALS treden lichte cognitieve stoornissen op en bij 5-10 % treden gedrags- en karakterveranderingen op die passen bij FTD. Ongeveer 10% van de mensen met FTD krijgt ALS.

In dit onderzoek wordt de groep mensen met ALS en lichte cognitieve stoornissen de groep ALS-plus genoemd.

³ LDL-cholesterol is een risicofactor voor hart- en vaatziekten. Het HDL-cholesterol heeft een beschermend effect.

⁴ Triglyceriden zijn een type vet waarvan een te hoog niveau schadelijk is voor hart en vaten.

⁵ Dit is de ratio van het totaal cholesterol tegenover het HDL, ofwel het 'goede' cholesterol, in het bloed.